

Warszawa, 20-03-2023 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

II.510.735.2021.PZ

Pan

Zbigniew Ziobro

Minister Sprawiedliwości -

Prokurator Generalny

ePUAP

Wielce Szanowny Panie Ministrze,

wystąpieniem generalnym z dnia 25 stycznia 2022 r. zwróciłem się do Pana Ministra o rozważenie zainicjowania prac legislacyjnych, które zmierzałyby do uchylecia art. 15z¹ uCOVID¹, który stanowi, że „1. W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19, oraz w okresie 6 miesięcy po ich odwołaniu nie biegnie przedawnienie karalności czynu oraz przedawnienie wykonania kary w sprawach o przestępstwa i przestępstwa skarbowe. 2. Okresy, o których mowa w ust. 1, liczy się od dnia 14 marca 2020 r. - w przypadku stanu zagrożenia epidemicznego oraz od dnia 20 marca 2020 r. - w przypadku stanu epidemii.” Został on dodany w obecnej formie ustawą z dnia 20 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1023), zaś zgodnie z art. 8 tejże ustawy, powyższe rozwiązanie weszło w życie po upływie 14 dni

¹ Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2095 z późn. zm.; dalej: uCOVID).

od dnia ogłoszenia, czyli z dniem 22 czerwca 2021 r. Zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 20 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1023), który stanowi, że „Do czynów popełnionych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy oraz kar orzeczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy o przedawnieniu w brzmieniu nadanym tą ustawą, chyba że termin przedawnienia już upłynął”, ma ono zastosowanie także do czynów popełnionych przed dniem 22 czerwca 2021 r., chyba że termin przedawnienia już upłynął.

W ramach przedmiotowego wystąpienia zająłem zachowujące aktualność stanowisko, że konsekwencją wprowadzenia art. 15zsr¹ uCOVID, jest zagrożenie realizacji krajowych i międzynarodowych standardów sprawiedliwego procesu, w tym konieczności rozstrzygnięcia sprawy „w rozsądnym terminie” i „bez nieuzasadnionej zwłoki” (zob. art. 45 ust. 1 Konstytucji; art. 6 ust 1 EKPC²; art. 14 ust. 3 MPPOiP³). Wyłączenie możliwości przedawnienia przestępstw i przestępstw skarbowych, uzależnione w istocie jedynie od decyzji Ministra Zdrowia, w obliczu nadmiernego obciążenia organów sprawujących wymiar sprawiedliwości w sprawach karnych, w istocie niweluje jedyny sztywny wyznacznik, zakreślający temporalne granice, w których powinno się zamknąć postępowanie karne⁴.

W otrzymanej odpowiedzi z dnia 20 września 2022 r., znak DLPK-I.053.2.2022, wskazał Pan Minister, że nie jest już konieczne utrzymywanie w obrocie prawnym normy takiej, jak art. 15zsr¹ uCOVID i uzasadnione jest jej uchylenie.

Mając na uwadze datę pierwotnego wystąpienia w sprawie – 25 stycznia 2022 r. oraz datę odpowiedzi Pana Ministra – 20 września 2022 r. zwracam się

² Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 z późn. zm.; dalej: EKPC).

³ Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych otwarty do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 r. (Dz. U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167; dalej: MPPOiP).

⁴ V. Vachev, *Przedawnienie karalności zbrodni...*, s. 127.

z uprzejmym pytaniem, czy zostały zainicjowane prace legislacyjne, które zmierzałyby do uchylecia art. 15zr¹ uCOVID, w przypadku zaś ich podjęcia, uprzejmie proszę o poinformowanie mnie o stanie tych prac legislacyjnych.

Z wyrazami szacunku

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

Załączniki:

- wystąpienie generalne Rzecznika Praw Obywatelskich do Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 stycznia 2022 roku, ozn. II.510.735.2021.PZ;
- odpowiedź od Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 września 2022 r., znak DLPK-I.053.2.2022.